

## Advies gebruik Levensboeken bij Zonnehuisgroep IJssel-Vecht

### Inleiding

Iedere bewoner heeft voordat hij/zij professionele zorg en ondersteuning nodig heeft een leven achter de rug. Werken met Levensboeken helpt om dit leven onderdeel te laten blijven van het wonen en leven op een locatie van de Zonnehuisgroep. Een levensboek is niet alleen een boek van herinnering, maar ook een prachtig communicatie- en contactmiddel tussen bewoners, familie, vrijwilligers en zorgmedewerkers.

#### ***Uit: Tool Zorg beter met vrijwilligers, handreiking levensboeken, Laurens***

##### **Waarom aandacht voor levensboeken?**

Onderzoek wijst uit dat het vertellen van levensverhalen door ouderen hun welzijn vergroot. Het vertellen van het levensverhaal, zo blijkt uit het promotieonderzoek van Thijs Tromp:

- geeft zin aan hun leven en betekenis aan hun levensloop.
- bestrijdt depressie.
- helpt ouderen (op korte termijn) meer samenhang in hun verhalen te krijgen.
- leidt ertoe dat ouderen (op middellange termijn) hun eigen verhalen ook anders, positiever gaan waarderen: hoopvoller, aanvaardend, met meer nadruk op de goede afloop en meer relativering van de eigen bijdrage.

Kortom, het werken met levensboeken verbetert de kwaliteit van leven. Het heeft meerwaarde voor alle partijen, zo werd ook tijdens het project bij Laurens duidelijk.

**Cliënten** vinden het heel prettig om herinneringen op te halen door hun verhalen te vertellen. Door het (maken van een) levensboek ervaren zij exclusieve aandacht.

*“Een van de bewoners komt heel vaak met haar boek naar het zorgpersoneel om er samen in te kijken.”*

Het levensboek wekt de interesse bij **zorgmedewerkers** om de cliënt nog beter te leren kennen.

*“Ze vragen om iets meer te vertellen over een bepaalde situatie of foto. Ze horen dingen over de bewoner die ze anders helaas nooit, of pas op hun begrafenis te horen zouden krijgen. Bijvoorbeeld over vakanties die voor de cliënt belangrijk waren.”*

Ook heeft het gesprek tussen zorgverleners en familie over het levensboek een positieve invloed op de onderlinge relatie.

Voor de **familie** biedt het levensboek mooie, soms voorheen zelfs onbekende gespreksstof.

Ze waarderen het zeer dat de zorginstelling oog en oor heeft voor ‘de mens, het verhaal achter’ hun familielid. Ze vinden het ook plezierig als ze mee kunnen helpen aan het levensboek, door foto’s bij het verhaal te zoeken of aanvullende verhalen te vertellen.

Onmisbaar in het geheel zijn uiteraard de **vrijwilligers**: zonder hen geen levensboeken! Gelukkig is er veel belangstelling voor, óók onder ‘jongere’ vrijwilligers tussen de 30 en 50 jaar. Bij Laurens merken de coördinatoren dat het optekenen van levensboeken vrijwilligers de gewenste verdieping oplevert in het contact met de cliënten.

Als onderdeel van het project Thuiselijkheid op de Riethorst is er gestart met het werken met Levensboeken voor bewoners. Op basis van deze positieve ervaringen voor alle betrokkenen geven we graag een advies aan de Zonnehuisgroep IJssel-Vecht over het gebruik van levensboeken.

### **Advies gebruik levensboeken:**

Ten aanzien van het gebruik van Levensboeken voor bewoners kan de organisatie adviseren of faciliteren.

Met *adviseren* wordt bedoeld bewoners/familie wijzen op de mogelijkheid en adviseren over het gebruik ervan. De kosten zijn voor rekening van de bewoner/familie.

Met *faciliteren* wordt bedoeld het actief aanbieden van het Levensboek, bijvoorbeeld als onderdeel bij de verhuizing, dan wel startperiode van de bewoner. Het Levensboek is een van de standaard hulpmiddelen die de organisatie in zet voor kwaliteit van leven met goede zorg voor de bewoners. De kosten zijn voor de organisatie, al dan niet gecombineerd met een bijdrage van de bewoner.

In het project bij de De Riethorst is gebruik gemaakt van het levensboek: Reis door de tijd van Mémé, kosten 18,50 euro per boek.

### **1. Adviseren of faciliteren**

Onderstaand wordt per doelgroep een advies gegeven over de rol van de organisatie.

<b>Doelgroep</b>	<b>Adviseren of faciliteren</b>
Psycho geriatrie	Faciliteren
Somatiek <ul style="list-style-type: none"><li>- Psychiatrie</li><li>- Geriatrische revalidatie</li></ul>	Faciliteren Adviseren
Dagbesteding: <ul style="list-style-type: none"><li>- PG</li><li>- Somatiek</li></ul>	Adviseren Adviseren
Verzorgingshuis	Adviseren
Thuiszorg	Adviseren

### **2. Wie maken het levensboek**

Het levensboek is niet voor iedere bewoner een geschikt middel om zorg en welzijn te verbeteren. De eerste vraag is dan ook altijd helpt en past het bij deze bewoner Als de bewoner en/of familie een levensboek willen gaan maken en gebruiken kan men aan de slag.

#### Wie

De logische eerste insteek is dat de bewoner en/of de familie, het netwerk, het levensboek gaan maken. Een handleiding of voorbeeldboeken helpen daarbij.

Als de bewoner niet beschikt over familie of netwerk die het levensboeken kunnen of willen maken dan zijn er verschillende alternatieven:

- Vrijwilligers
- Stagiaires en leerlingen
- Zorgmedewerkers